

Wojtczuk, Jolanta

Historia Szkoły Podstawowej w Sawicach

Szkice Podlaskie 6, 105-113

1998

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

JOLANTA WOJTCZUK

Historia Szkoły Podstawowej w Sawicach

Temat, który podjęłam w tej pracy, jest bardzo bliski memu sercu. Od urodzenia mieszkam w Sawicach i pochodzę z rodziny nauczycielskiej. Ojciec mój, Marian Paprocki, pracował w tej szkole od 1 IX 1957 r. do chwili śmierci, tj. do 8 VII 1989 r. Od 1962 r. był jej kierownikiem, a później dyrektorem — do końca swego życia. Zmarł nagle na zawał serca, mając 59 lat. Matka moja, Alicja Paprocka, też jest nauczycielką i pracuje w tej szkole od 1 IX 1965 r. do chwili obecnej.

Po ukończeniu Studium Nauczycielskiego w Siedlcach o kierunku nauczanie początkowe, we wrześniu 1984 r. rozpoczęłam swoją pracę zawodową w tutejszej szkole, ucząc kl. I–III. Postanowiłam więc dokładnie opisać jej dzieje i funkcjonowanie w zakresie zajęć programowych i pozalekcyjnych oraz uwieńczyć pracę ojca pracą magisterską jego córki.

Wieś Sawice jest położona w północno-wschodniej części województwa siedleckiego, na terenie byłego powiatu sokołowskiego, na trasie Sokołów Podlaski – Repki – Wyróżęby – Sawice – Korczew. Obecnie należy do gminy Repki.

Od IX aż po pierwszą połowę XI wieku rozwijało się tu osadnictwo — przede wszystkim wzdłuż ważnego szlaku lądowego Warszawa – Drohiczyn. W XI wieku rozpoczęła się również kolonizacja ruska, idąca głównie wzdłuż szlaku wodnego, jakim była rzeka Bug. Do 1323 r. Podlasie należało do Rusi, a następnie wchodziło w skład Wielkiego Księstwa Litewskiego. W tym czasie rozwinęło się osadnictwo, zarówno mazowieckie, jak i ruskie. Na podstawie uchwały sejmu w Lublinie w 1569 r. Podlasie weszło w skład Korony. Zakończył się wówczas długi proces kształtowania się granic Podlasia, które przetrwały w zasadzie do rozbiorów Polski.

Po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. teren gminy znalazł się w województwie warszawskim. Po II wojnie światowej powrócono do podziału z 1939 r. W wyniku nowego podziału administracyjnego w 1975 r., gmina Repki znalazła się w województwie siedleckim.

Nieznana jest data powstania wsi Sawice, lecz — jak można przypuszczać — narodziny jej wiążą się z Unią Polski z Wielkim Księstwem Litewskim w 1385 r.

We wsi Sawice znajduje się zabytkowy kościół z 1915 r. (odrestaurowany w 1921 r.), plebania z 1936 r., remiza Ochotniczej Straży Pożarnej z 1958 r., która została zbudowana w czynie społecznym, jak również sklep i mleczarnia

(z 1960 r.). W 1961 r. powstała baza Kółka Rolniczego. Od 1954 do 1958 r. funkcjonował Urząd Gminy.

„Stary budynek szkolny był zbudowany w roku 1885, mieścił się naprzeciw kościoła”¹. Spełniał swoją funkcję do 1966 r. Później służył wsi jako przedszkole. W 1984 r. został rozebrany, a pozostały po nim plac jest własnością parafialną. W budynku tym uczyły się dzieci z Sawic, Sawic Bronisz i Ostrowca w kl. I–IV (łączonych).

„Do 1939 roku w Sawicach istniała 2 klasowa Publiczna Szkoła Powszechna, jak również i w czasie II wojny światowej. Druga sala lekcyjna była wynajęta u Wacława Sawickiego. Nauczycielami wówczas byli Jan Dudziński i Augustyn Szulc”². Kierowniczką Publicznej Szkoły Powszechnej stopnia I od 1 IX 1945 r. była Józefa Wiercińska, a nauczycielką Maria Brochocka. 1 IX 1949 r. przybyła klasa V, 1 IX 1950 r. klasa VI, a w następnym roku kl. VII. Była to już siedmioklasowa szkoła powszechna. Wynajęto dodatkowo sale w pobliskich gospodarstwach. Pojawili się też nowi nauczyciele — Jadwiga Wojtkowska, Pelagia Czerkas i Cecylia Siemińska.

W połowie lat pięćdziesiątych w szkole w Sawicach uczyło się poniżej 100 dzieci — wówczas klasy łączono. Dopiero w roku szkolnym 1955/56 było 108 uczniów, w roku 1956/57 — 120, w roku szkolnym 1957/58 — 124, a w roku szkolnym 1958/59 — 126 w oddzielnych klasach³. Nadal kierowniczką szkoły była Józefa Wiercińska a 1 IX 1957 r. pracę rozpoczął nowy młody nauczyciel pochodzący z Wyrozęb — Marian Paprocki.

Pierwsze zapiski o trudnych warunkach szkolnych (cztery lokale szkolne mieszczące się w oddzielnych budynkach) i o dużej liczbie dzieci oraz o potrzebie budowania szkoły są zapisane w protokole z posiedzenia Rady Pedagogicznej z 18 I 1957 r.: „Trzeba wystąpić z wnioskiem o wydzielenie ziemi pod budowę nowej szkoły w ilości około 2 ha poprzez Komitet Rodzicielski do Państwowego Funduszu Ziemi w Sokołowie Podlaskim”⁴. „Jednak dopiero w dn. 7 X 1958 r. prawnie przekazano szkole z Państwowego Funduszu Ziemi (grunt pożydowski przejęty na Skarb Państwa postanowieniem sądu z dn. 28 I 1958 r.), działkę o powierzchni 1,75 ha pod budowę nowej szkoły. Stroną przekazującą był Roman Wdowiak — inspektor Państwowego Funduszu Ziemi i Tadeusz Antoniak — przewodniczący Gromadzkiej Rady Narodowej w Sawicach, a stroną przejmującą była Józefa Wiercińska — kierowniczka Szkoły w Sawicach”⁵. Granice działki były następujące: od wschodu szosa Sawice Wieś – Sawice Bronisz, od południa ziemia Franciszka Połoka, od zachodu ziemia Stanisława Izdebskiego i od południa ziemia Franciszka Danilczuka. Na ogólnym zebraniu gromadzkim 12 VII 1958 r. wybrano nawet Komitet Budowy Szkoły.

W roku szkolnym 1958/59 do szkoły uczęszczało 135 uczniów. Zmieniła się trochę kadra pedagogiczna. Odeszły Cecylia Siemińska i Jadwiga Wojtkowska, a przybyła Maria Stańczuk, zaś w następnym roku szkolnym Krystyna Adamczuk. Dzieci w szkole było 140 i z roku na rok ich liczba wzrastała — w 1960/61 r. wynosiła 150, a w roku szkolnym 1961/62 już 156 (na podstawie „Wykazu dzieci Szkoły Podstawowej w Sawicach w roku szkolnym 1961/62 według klas i roczników”). Do

pracy przyszła Jadwiga Skolimowska i w szkole uczyło już 5 nauczycieli. Wynajęto dodatkową salę u Zygmunta Kosieradzkiego. Lekcje prowadzono w pięciu budynkach — w tym jednym własnym. 27 VI 1962 r., po zakończeniu roku szkolnego, zmarła nagle kierowniczką szkoły Józefa Wiercińska, a inspektor oświaty w Sokołowie Podlaskim powierzył to stanowisko Marianowi Paprockiemu. 1 IX do pracy przyszła Maria Przeździecka.

Już wcześniej, 10 I 1962 r., Komitet Budowy Szkoły — za namową Mariana Paprockiego — napisał podanie do Inspektoratu Oświaty w sprawie budowy szkoły. Otrzymano odpowiedź: „Budowa Waszej szkoły w planie 5-cio letnim nie jest przewidziana. Wprowadzenie do planu jest możliwe przy zachowaniu następujących warunków:

1. Pełna realizacja Społecznego Funduszu Budowy Szkół.
2. Nawiezenie żwiru około 200 m sześciennych.
3. Zakupienie około 100 tysięcy cegły.

Jeśli wieś w ciągu roku zgromadzi te materiały, Inspektorat Oświaty będzie usiłował wprowadzić budowę szkoły do planu, nie wcześniej jednak, jak w roku 1964”⁶.

W roku szkolnym 1962/63 liczba dzieci uczęszczających do szkoły nadal wynosiła 150, w roku 1963/64 — 133, a w następnym — 130. 1 IX 1965 r. do pracy przyszła Alicja Paprocka. Kierownikiem szkoły nadal był Marian Paprocki, a grono pedagogiczne stanowiły jeszcze dwie nauczycielki — Jadwiga Skolimowska i Maria Przeździecka.

Budową nowej szkoły zajął się całkowicie Marian Paprocki. Jesienią 1962 r. został powołany nowy Komitet Budowy Szkoły w rozszerzonym składzie 19 członków. Dzięki usilnym staraniom dyrektora szkoły oraz Andrzeja Mikołajczuka i niektórych aktywnych członków Komitetu Budowy Szkoły, wyrobiono zezwolenie na budowę nowej szkoły i zatwierdzono plany.

Ludność Sawic Wsi, Sawic Dworu oraz Sawic Bronisz (i kilku mieszkańców Ostrowca) zobowiązała się, że dostarczy materiał do budowy szkoły: wapno, żwir, kamień oraz zapewni robociznę (furmankami i pieszo) w takiej ilości, jaka będzie wymagana.

19 I 1965 r. przekazano „protokolarnie plac pod budowę nowej szkoły Siedleckiemu Przedsiębiorstwu Budowlanemu.

Komisja w składzie:

1. Kierownik Szkoły w Sawicach — Marian Paprocki
2. Przewodniczący Społecznego Komitetu Budowy — Ob. Andrzej Mikołajczuk
3. Kierownik Zesp. Inspek. Nadz. DBOR Siedlce — Ob. mgr inż. Jan Dobrzański
4. Insp. Nadz. DBOR Siedlce — Ob. mgr inż. Arkadiusz Niziuk
5. Insp. Nadz. DBOR Siedlce — Ob. Antoni Maciaszek
6. Naczelnik inż. Siedlce — Ob. inż. Kazimierz Wiśniewski
7. Kier. Zaopatrzenia SPB Siedlce — Ob. Jan Zalewski

Komisja po zapoznaniu się z dokumentacją projektową, terenem przeznaczonym pod budowę stwierdza co następuje:

1. Dojazd do placu budowy istniejącymi drogami państwowymi.
2. Zaopatrzenie budowy w projektowaną studnię kopaną, którą w pierwszej kolejności należy wykonać (...)
4. Stwierdza się na terenie budowy obecność następujących materiałów: wapno lasowane, kamień polny. Materiały te zostaną przez Komitet Budowy Szkoły przekazane wykonawcy w obecności inspektora nadzoru protokołem. Przedsiębiorstwo ustanowi Kierownictwo Budowy do dnia 15 II 1965 r. Nadzór nad budową sprawować będzie mgr inż. Arkadiusz Niziuk — DBOR Siedlce. Stwierdza się, iż teren pod budowę jest wolny, (...) Przedsiębiorstwo dokonuje przystąpienia do robót w lutym 1965 r.”

I tak też się stało. Alicja Paprocka opowiadała, że na początku kilkakrotnie wstrzymywano budowę szkoły, gdyż trwała „walka” o jej lokalizację między wsiami: Trębice, Sawice Wieś, Sawice Dwór, Sawice Bronisze a Ostrowcem. Trębice chciały wybudować u siebie pełną szkołę siedmioklasową, natomiast Ostrowiec starał się, aby szkoła powstała na wzgórzu między Sawicami Dworem a Ostrowcem. Kilkakrotnie delegacje z Marianem Paprockim na czele jeździły do Wojewódzkiej Rady Narodowej, Kuratorium Oświaty i Wychowania w Warszawie, Komitetu Centralnego PZPR i do poseł Zofii Grzebisz-Nowickiej z prośbą o wydanie zezwolenia na dalszą budowę. Przeciwnicy również bronili swoich interesów, a nawet ściągnęli na miejsce dziennikarkę, która opublikowała odpowiedni artykuł w gazecie.

23 III 1965 r. w lokalu Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Sokołowie Podlaskim odbyło się zebranie władz powiatowych z przedstawicielami wsi: Sawice Wieś, Sawice Dwór, Sawice Bronisze i Ostrowiec w sprawie dalszej budowy szkoły w Sawicach w 1965 r. Ustalono, że zmiana lokalizacji i rozpoczęcie budowy na innej działce jest niemożliwe. Postanowiono wysłać delegację do Kuratorium Okręgu Warszawskiego. Kuratorium Oświaty i Wychowania wydało zezwolenie i budowę kontynuowano. Mieszkańcy wsi ze swoich zobowiązań wywiązali się bardzo dobrze. Zgromadzono materiał, w czynie społecznym zrobiono wykopy pod szkołę, zalano fundamenty, zrobiono podmurówkę, pomagano przy budowie ścian.

W roku szkolnym 1965/66 nauczycielami byli: Zofia Białek, Alicja Paprocka, Jadwiga Skolimowska, Maria Przeździecka i Teresa Skwarczewska, która aktywnie włączyła się w pomoc przy budowie szkoły wraz z dziećmi klas starszych. Urządzano zabawy taneczne, przedstawienia, loterie fantowe, a dochód przeznaczano na budowę nowej szkoły. Dzieci wykonały całą podmurówkę pod ogrodzenie szkolne — pod nadzorem nauczycieli. I tak dzięki energii i wysiłkowi dyrektora szkoły Mariana Paprockiego, wielu aktywnych członków Komitetu Budowy Szkoły, Sz.P. 8 w Siedlcach oraz pomocy nauczycieli i staraniom ludności trzech wsi zbudowana została piętrowa szkoła sześcioizbowa — z salą gimnastyczną, kuchnią, centralnym ogrzewaniem i wodą. Budowę zakończono w lipcu 1966 r. Obok szkoły wybudowano Dom Nauczyciela dla 3 rodzin i budynek gospodarczy. W sierpniu i we wrześniu 1966 r. dyrektor szkoły zaczął wyposażać szkołę w sprzęt, meble i pomoce

dydaktyczne. Urządzono salę gimnastyczną, salę polonistyczną, matematyczno-fizyczną i geograficzną oraz klaso-pracownię kl. I–III.

Na początku października 1966 r. przenieśliśmy się do nowej szkoły i mieszkania w Domu Nauczyciela. Nastąpiło uroczyste przekazanie szkoły do użytku, w obecności władz gminnych i powiatowych, przedstawicieli Siedleckiego Przedsiębiorstwa Budowlanego, a nawet Wojewódzkiej Rady Narodowej. Uczniowie naszej szkoły zaprezentowali bogatą część artystyczną. Było to wielkie święto czterech wsi.

Przełomowym momentem było wprowadzenie w roku szkolnym 1966/67 klasy VIII. Pociągnęło to za sobą zwiększenie liczebności kadry pedagogicznej (w kolejnych latach) i nowy przydział przedmiotów nauczania, zmieniał się skład grona nauczycielskiego. W lipcu i sierpniu 1969 r. odbyły się dwa turnusy kolonii harcerskich z powiatu sokołowskiego. Kierownikiem tych kolonii był również Marian Paprocki.

Z roku na rok szkoła była coraz lepiej wyposażona i zagospodarowana. Ukwiecono ogródek szkolny, zasadzono drzewa — w tym owocowe — na placu szkolnym i wokół ogrodzenia. W tym czasie w szkole uczyło się około 120 dzieci. Pełna szkoła ośmioklasowa była jeszcze w roku szkolnym 1972/73.

6 IX 1973 r. odbyło się zebranie mieszkańców wsi: Sawice Wieś, Sawice Bronisze i Ostrowiec z przedstawicielami Kuratorium Oświaty i Wychowania w Siedlcach oraz z władzami Wydziału Oświaty i Wychowania w Sokołowie Podlaskim. Powiadomiono mieszkańców o podjętej uchwale Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej i Powiatowej Rady Narodowej o likwidacji szkoły ośmioklasowej. Tłumaczono, że przy liczbie uczniów poniżej 120 nie może być pełnej szkoły ośmioklasowej z klasami łączonymi, a w odległości 3 km mamy drugą szkołę, w Wyrożebach, również z klasami łączonymi.

Mieszkańcy trzech wsi nie chcieli zgodzić się na likwidację ośmioklasowej szkoły i powstanie Domu Dziecka. Dyskutowano, protestowano, ale nic nie pomogło. Władze postanowiły, że w naszej szkole będzie utworzony Państwowy Dom Dziecka — ze względu na dobre warunki lokalowe. I tak też się stało.

Pozostawiono nam tylko kl. I–IV wraz z oddziałem przedszkolnym w prawym skrzydle szkoły o dwóch izbach lekcyjnych i sanitariatach. Nazwano to Punktem Filialnym Szkoły Podstawowej w Wyrożebach. Kierownikiem punktu był nadal Marian Paprocki, a nauczycielką Alicja Paprocka. Reszta nauczycieli przeszła do szkoły w Wyrożebach lub do Domu Dziecka.

Uczniowie klas IV–VIII zaczęli uczęszczać do Szkoły Podstawowej w Wyrożebach, korzystając z bezpłatnych biletów PKS. Do Wyrożeb zabrano również sprzęt, całe wyposażenie, pomoce naukowe i książki biblioteczne dla klas starszych, a całe wyposażenie sali gimnastycznej — do szkoły w Repkach.

Do naszej szkoły chodziły również dzieci z Domu Dziecka. Praca w Punkcie Filialnym przebiegała prawidłowo i bez zakłóceń. Klasy łączono: I z II i III z IV; było jeszcze kilkanaście godzin oddziału przedszkolnego. Liczba dzieci w szkole wynosiła około 70. Rodzice prowadzili drużynę zuchową zwaną „Zielone berety”, w pełni umundurowaną, której byłam przyboczną, jak również sklepik uczniowski

i bibliotekę szkolną. Organizowali uroczyste choinki, Dzień Kobiet, Dzień Matki, różne uroczystości szkolne i państwowe. Za swą działalność otrzymaliśmy w 1979 r. tytuł „Mistrzowska Drużyna Zuchowa”.

Państwowy Dom dziecka i Punkt Filialny funkcjonowały do 12 VIII 1980 r. Ludzie byli zdenerwowani dojazdami dzieci klas starszych do szkoły w Wyrozębach, gdyż często zdarzały się wypadki. Chcieli mieć we wsi z tak wielkim trudem przez siebie wybudowaną ośmioklasową szkołę. Pod namową i pod przywództwem Mariana Paprockiego i Stanisława Leoniaka delegacje ze wsi zaczęły jeździć do Kuratorium Oświaty i Wychowania w Siedlcach oraz do Ministerstwa Oświaty i Wychowania w Warszawie z prośbą o zabranie Domu Dziecka z Sawic, a przywrócenie pełnej szkoły ośmioklasowej.

12 VIII 1980 r. wojsko zabrało samochodami dzieci, cały sprzęt, wyposażenie i przewiozło Dom Dziecka do Kisielan. Ludność z Sawic, Sawic Bronisz i Ostrowca w ciągu 2 tygodni wykonała remonty budynku, przywracając jego stan pierwotny (likwidacja ścian w trzech salach na piętrze przedzielających je na mniejsze pokoiki, likwidacja ścianek na korytarzu górnym i dolnym oraz pomalowanie piętra szkoły).

1 IX 1980 r. nastąpiło uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego w ośmioklasowej szkole. Dyrektorem został Marian Paprocki, powołany na to stanowisko przez dyrektora Zbiorczej Szkoły Gminnej w Repkach mgr. inż. Stefana Krzewniaka. Wrócili do pracy nauczyciele: Maria Kosmała i Waldemar Sadowski, przybyli nowi: Jadwiga Skorupka i Włodzimierz Chybowski. Przerobiono sanitariaty (przy dawnych klasach I–IV) na klaso-pracownię kl. II; na górnym korytarzu zrobiono małą, dodatkową klasę. Przez cały rok szkolny dyrektor od nowa kupował sprzęt, pomoce naukowe i od nowa urządzał szkołę przy pomocy nauczycieli.

Liczba uczniów spadła, gdyż odeszły dzieci z Domu Dziecka. Od 1 IX 1983 r. pracowało w naszej szkole już siedmiu nauczycieli. Po skończeniu Studium Nauczycielskiego — o kierunku nauczanie początkowe — ja też podjęłam 1 IX 1984 r. pracę w szkole. Uczylam w kl. I–III muzyki i prowadziłam mini-kółko teatralne. Pierwszym moim sukcesem było samodzielne napisanie sztuki dla kl. III „Warzywa i owoce to zdrowie”, która dała nam I miejsce w gminie, w rejonie (Sokołów Podlaski) i wyróżnienie podczas Wojewódzkiego Przeglądu Małych Form Artystycznych w Łukowie w roku 1986. Co roku bierzemy udział w konkursach recytatorskich na szczeblu gminnym i rejonowym, zajmując czołowe miejsca. Od kilku już lat „Koło” przygotowuje część artystyczną na wigilię organizowaną dla seniorów w Gminnym Ośrodku Kultury w Repkach.

W roku szkolnym 1984/85 w szkole uczyło się 86 uczniów; w klasach łączonych pracowało 8 nauczycieli. Z roku na rok dyrektor szkoły Marian Paprocki kupował coraz więcej pomocy naukowych — diaskopy, epidiaskopy, rzutniki, sprzęt grający, magnetofony, radia, telewizory. Były urządzone klaso-pracownie kl. I, II, III, biologiczno-chemiczna, polonistyczna, matematyczno-fizyczna, geograficzna i techniczna. W 1984 r. pralnię po Domu Dziecka przebudowano na Państwowe Przedszkole.

W roku szkolnym 1988/89 do szkoły uczęszczało 112 uczniów. Na pełnych etatach pracowało 8 nauczycieli i jeden emeryt na pół etatu.

Po śmierci Mariana Paprockiego dyrektorką szkoły została Alicja Paprocka. W tym czasie pracowało 10 nauczycieli na pełnych etatach i dwóch emerytów na pół etatu.

Od początku roku szkolnego 1990/91 podjęła pracę mgr inż. Wiesława Sawicka. W szkole uczyło się 111 dzieci, a grono pedagogiczne stanowiło 12 nauczycieli, w tym dwóch emerytów. Zmieniono całkowicie instalację elektryczną, zaczęto przywracać do pierwotnego stanu salę gimnastyczną. Przy sali gimnastycznej utworzono dodatkową salę lekcyjną, która obecnie służy jako biblioteka.

W 1991 r. dyrektorem szkoły został Wojciech Romański. W 1993 r. w czasie wakacji gruntownie odnowiono elewację budynku szkolnego, Domu Nauczyciela, przedszkola i budynku gospodarczego, jak również pomalowano wszystkie pomieszczenia szkolne.

1 IX 1993 r. dyrektorką szkoły w Sawicach mianowano Wiesławę Sawicką. Kadra pedagogiczna nie zmieniła się, a do szkoły uczęszczało 107 dzieci. W czasie ferii zimowych we wszystkich pomieszczeniach rodzice położyli w czynie społecznym wykładzinę. Dzięki uprzejmości wójta Gminy Repki p. Marka Sawickiego zakupiono sprzęt sportowy za sumę ponad 10 mln zł oraz wyremontowano piec centralnego ogrzewania. Na wiosnę wybudowano nowy śmietnik oraz pomalowano ogrodzenie.

W roku szkolnym 1994/95 było 107 uczniów. Kadre pedagogiczną stanowili: dyr. Wiesława Sawicka, ks. Jan Cakała, katecheta Robert Bańkowski i nauczyciele — Jadwiga Dudek, Grażyna Horowicz, Marianna Kosmała, Alicja Paprocka, Wojciech Romański, Teresa Tarkowska, Urszula Terlikowska, Barbara Tomczak, Władysław Tomczak i Jolanta Wojtczuk.

W roku szkolnym 1995/96 do szkoły uczęszczało 102 uczniów. W połowie listopada do grona nauczycielskiego dołączyła Joanna Oleszczuk. Nadal dyrektorką jest Wiesława Sawicka, która dba o szkołę jak o własny dom. Stale coś urządza i ulepsza — zmienia na nowe firanki, zasłony, kupuje nowe biurka, dywany, pomoce naukowe, a także książki do biblioteki, którą od 1 IX 1993 r. do 31 VIII 1996 r. prowadziła Alicja Paprocka. Większą inwestycją w tym roku szkolnym była zmiana ogrodzenia szkolnego w czynie społecznym.

Od roku 1945 do chwili obecnej Szkołę Podstawową w Sawicach ukończyło wielu znanych ludzi. Na pierwszym miejscu należy wymienić mgr. inż. Marka Sawickiego (absolwenta z 1973 r.), od 1990 r. radnego gminy Repki, który przez prawie dwie kadencje był wójtem gminy, a jednocześnie posłem na Sejm RP z PSL. 25 IV 1996 r. otrzymał nominację na stanowisko podsekretarza stanu w Ministerstwie Łączności i pełnomocnika rządu d/s telekomunikacji na wsi. Wcześniej pracował jako asystent w Wyższej Szkole Rolniczo-Pedagogicznej w Siedlcach, której był absolwentem. Jego żona, jak już wspomniałam, od 1993 r. jest dyrektorem szkoły.

Razem z Markiem Sawickim szkołę w Sawicach ukończyła Krystyna Mikołajczuk-Bohowicz, która była jego zastępcą w gminie, a 15 V 1996 r. została wybrana wójtem gminy Repki.

W roku 1955 ukończył naszą szkołę ks. dr Tadeusz Czarnocki, który jest teraz proboszczem parafii Bayerisch Gemain w Bawarii w Niemczech. Absolwentka

z 1953 r., Elżbieta Wiercińska-Stasiuk, jest lekarzem stomatologiem w Sokołowie Podlaskim, natomiast Maria Kaczor, absolwentka z roku 1957, pracuje w Fundacji Polsko-Niemieckiej w Warszawie.

W ciągu 51 lat istnienia naszej szkoły wyższe wykształcenie i stopień magistra otrzymało 30 jej absolwentów, wielu zdobyło średnie wykształcenie. Jak widać, Szkoła Podstawowa w Sawicach dobrze przygotowuje swoich uczniów do dalszej nauki. Wszystkie te sukcesy są możliwe dzięki kadrcze pedagogicznej, której starania lokują szkołę na wysokim poziomie dydaktycznym.

Wybitną postacią w dziejach szkoły był mój ojciec, Marian Paprocki, który przepracował w Sawicach 32 lata, a na stanowisku kierowniczym 27 lat. Miał wyższe wykształcenie zawodowe z przygotowaniem pedagogicznym. Z jednakowym zaangażowaniem i zapałem podchodził do wszystkich spraw szkolnych. Na pierwszym miejscu jednak było zawsze dobro wychowanków.

Dzięki jego energii i wysiłkowi zbudowana została piętrowa szkoła ośmioklasowa, z roku na rok coraz lepiej wyposażona i zagospodarowana. Potrafił on wciągnąć do pomocy miejscowe środowisko. Organizował zabawy taneczne, loterie fantowe, a także przedstawienia, w których grali często ludzie dorośli. Wystawiane one były najpierw na miejscu, a później aktorzy udawali się z przedstawieniem do sąsiednich wsi. Cały dochód ze wszystkich tych imprez przeznaczony był na budowę szkoły. Pomagali mu pracujący wówczas w szkole nauczyciele i członkowie Komitetu Budowy Szkoły.

Dyrektor w znacznej mierze przyczynił się do przeniesienia Państwowego Domu dziecka do Kisielan, uczniów wraz z rodzicami w ciągu 2 tygodni wyremontował szkołę w czynie społecznym, przywracając jej stan pierwotny.

Bardzo lubił pracę z dziećmi. Grał na akordeonie. Często sam organizował różne uroczystości szkolne i państwowe, na które zapraszał władze oświatowe oraz rodziców. Był autorem i kompozytorem wielu inscenizowanych piosenek, a jego program artystyczny był zawsze humorystyczny.

Choinki szkolne, organizowane przez Mariana Paprockiego, były ważnym wydarzeniem w życiu szkoły i środowiska. Ludność z Sawic i z pobliskich miejscowości schodziła się, aby obejrzeć bogatą część artystyczną, prezentowaną w szkole lub w remizie OSP. Było to jego wielkie hobby.

Często był zapraszany ze swoim zespołem na ważne uroczystości gminne w Repkach (1 Maja, Święto Ludowe), gdzie dzieci prezentowały swój program humorystyczny. W nagrodę za występy kupiono szkole kolorowy telewizor.

Dyrektora Paprockiego charakteryzowała duża aktywność społeczna i zawodowa. W latach 1978–1984 był radnym Gminnej Rady Narodowej. Konsekwentnie propagował rozwój sportu w szkole, starając się zapewnić młodzieży dobre warunki treningowe — np. do gry w tenisa stołowego. Przez kilka lat przygotowywał uczniów do Turnieju Wiedzy o Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego, w którym zajmowaliśmy pierwsze miejsca w powiecie, a nawet w województwie. Mieliśmy w tym czasie duże osiągnięcia na Festiwalach Piosenki Harcerskiej, sukcesy odnosił też teatrzyk zuchowy. Co kilka lat malował z dziećmi całe ogrodzenie wokół szkoły.

Według władz oświatowych szkoła nasza zawsze była przykładem dla innych szkół pod względem czystości, ładu i porządku oraz zagospodarowania i ukwiecenia otoczenia.

Inną osobą zasługującą na wymienienie jest moja matka, Alicja Paprocka. Przepracowała ona w szkole w Sawicach 32 lata. Wraz ze swoim mężem brała czynny udział w budowaniu nowej szkoły, a później w jej urzędowaniu. Pomagała w organizowaniu zabaw tanecznych, przedstawień. Była też współzałożycielką zespołu artystycznego. Po śmierci męża była dyrektorką szkoły od 1989 do 1991 r., a później przeszła na emeryturę. Do chwili obecnej pracuje w szkole jako nauczycielka-emerytka na pół etatu.

Wieloletni trud i osiągnięcia Mariana Paprockiego zostały uhonorowane przyznaniem mu odznaczeń i nagród: „Odznaki Tysiąclecia”, „Złotego Krzyża Zasługi”, „Nagrody Ministra Oświaty i Wychowania II stopnia”, „Nagrody Kuratora Oświaty i Wychowania”, „Medalu 40-lecia PRL”, „Odznaki za zasługi dla województwa siedleckiego”, „Nagrody Inspektora Oświaty i Wychowania” oraz „Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski”. Wychował on wiele pokoleń młodzieży z Sawic; był osobą wszystkim znaną i przez wszystkich szanowaną. W wywiadach przeprowadzanych z mieszkańcami tego terenu często pada stwierdzenie, że gdyby nie Paprocki, to szkoły w Sawicach by nie było. Na zawsze pozostał w pamięci ludzkiej.

Jako córka Mariana Paprockiego staram się podtrzymywać i dalej kontynuować jego pracę kulturalno-oświatową. Co roku z okazji choinki szkolnej przygotowuję bogatą część artystyczną. W styczniu 1994 r. byłam jedną z organizatorek Gminnego Przeglądu Zespołów Kolędniczych, podczas którego wystawiłam „Krakowskie wesele” w strojach ludowych.

PRZYPISY

- ¹ Spis Inwentarza instructii Kościoła filialnego w Sawicach Ruskich parafii Wyrozęby dekanatu Sokolowskiego diecezji z dn. 17 II 1929 r.
- ² Księga ocen uczniów w latach 1939–1945, Archiwum Szkoły Podstawowej w Sawicach.
- ³ Księga protokołów Rady Pedagogicznej w Szkole Podstawowej w Sawicach w latach 1955–1966.
- ⁴ Ibidem.
- ⁵ Protokół spisany dn. 7 X 1958 r. w sprawie przekazania Szkole Podstawowej w Sawicach gruntów stanowiących własność Państwowego Funduszu Ziemi — działkę pod budowę nowej szkoły.
- ⁶ Pismo Prezydium Powiatowej Rady Narodowej Inspektoratu Oświaty do Komitetu Budowy Szkoły Podstawowej w Sawicach z dn. 13 II 1962 r.